

Uznání a výkon cizích rozhodnutí³⁾

§ 63

Rozhodnutí justičních orgánů cizího státu⁴⁾ ve věcech uvedených v § 1⁵⁾, stejně jako cizí soudní smíry⁶⁾ a cizí notářské listiny⁷⁾ v těchto věcech (dále jen „cizí rozhodnutí“⁸⁾) mají v Československé socialistické republice účinnost⁹⁾, jestliže nabyla podle potvrzení příslušného cizího orgánu právní moci¹⁰⁾ a byla-li uznána československými orgány¹¹⁾.

Důvodová zpráva

Oddíl 3

Uznání a výkon cizích rozhodnutí

Ustanovení oddílu třetího (§ 63—68) o uznání a výkonu rozhodnutí se liší od nyníjší úpravy (§ 636—647 o. s. r.) rovněž hlavně v uspořádání a zpracování v § 63 se návrh zmiňuje z důvodů účelnosti i o uznávání cizích notářských listin.

PŘEHLED VÝKLADU

- 1) Pojem „uznání cizího rozhodnutí“
- 2) Pojem „výkon cizího rozhodnutí“
- 3) Co se rozumí cizím rozhodnutím
- 4) Justiční orgány cizího státu
- 5) Vymezení věcí uvedených v § 1 zákona
- 6) Cizí soudní smíry
- 7) Cizí notářské listiny
- 8) Cizí rozhodnutí na rozdíl od občanskoprávních úkonů
- 9) Pojem účinnosti cizího rozhodnutí
- 10) Otázka právní moci cizího rozhodnutí
- 11) Důsledek uznání

VÝKLAD

Pojem „uznání cizího rozhodnutí“

1) Výrazu „uznání“ se může v oblasti mezinárodního práva procesního používat ve dvou rozdílných významech, aniž se tento rozdíl vždy bere náležitě v úvahu. Tím může docházet k nedorozuměním:

a) Výrazu „uznání“ lze použít pro označení určité činnosti soudu, popříp. jiného orgánu, zahrnující zkoumání podmínek pro nastolení možných účinků cizího rozhodnutí v tuzemsku. Protože jde v tomto významu o vysvětlení určitého procesu, určité činnosti trvající jistou dobu, bylo by přesnější pro vyřízení tohoto významu používat nedokonavého vidu slovesa ve tvarech „uznávat“, popříp. „uznávání“.

b) Výraz „uznání“ znamená také stav, jehož se má uznáváním jako procesem dosáhnout, je jeho cílem a výsledkem. Uznání cizího rozhodnutí v tomto smyslu, jako určitý výsledek, znamená, že se cizímu rozhodnutí přiznají tytéž právní účinky v oblasti československého právního řádu, jaké má rozhodnutí tuzemské.

Používá-li se výrazu „uznání“ v nadpisu oddílu 3, v němž se upravují podmínky a postup při uznávání cizích rozhodnutí i účinky uznání, pak je třeba na tomto místě chápat výraz „uznání“ v obou uvedených smyslech.

Pojem „výkon cizího rozhodnutí“

2) Od uznání je třeba odlišovat výkon cizího rozhodnutí. Výkon cizího rozhodnutí se nijak neliší od výkonu rozhodnutí tuzemského. Typickým instutem mezinárodního práva procesního je uznání cizího rozhodnutí. Výkon předpokládá přinucení osoby, které je rozhodnutím uložena určitá povinnost, ke splnění této povinnosti státní mocí, jestliže tuto povinnost na základě rozhodnutí sama nesplnila, stejně jako se v takových případech vykonává rozhodnutí československého orgánu. Povolení výkonu samozřejmě v sobě zahrnuje i uznání, resp. povolením výkonu cizího rozhodnutí se k němu přihlíží, jako by šlo o tuzemské rozhodnutí, tedy současně se tím i uznává.

Co se rozumí cizím rozhodnutím

3) Výrazem „cizí rozhodnutí“ se podle § 63 rozumějí rozhodnutí justičních orgánů cizích států ve věcech uvedených v § 1 zákona, stejně jako cizí soudní smíry a cizí notářské listiny (srov. dále v č. 4, 5, 6, 7). Nerozumějí se jim cizí rozhodčí nálezy (srov. zákon č. 98/1963 Sb.).

Rozhodnutím rozumíme akt aplikace práva, týkající se konkrétního právního vztahu a přesně vymezeného počtu subjektů. Z rozhodnutí musí vyplývat pro konkrétní subjekty konkrétní práva a povinnosti, jejichž splnění se lze domáhat i ve státě, ve kterém bylo předměně rozhodnutí vydáno. Jestliže rozhodnutí tyto účinky nemá a ani nezakládá nový právní vztah, ani nenaružuje vůli účastníků, ani se nelze domáhat splnění povinností v něm stanovených prostřednictvím státní moci (státní donucení) ve státě, v němž takovéto rozhodnutí bylo vydáno, není rozhodnutím, jež má na mysli zákon. Rozhodnutím pro posouzení této otázky není ovšem hledisko práva československého, které se prosadí až při zkoumání jednotlivých podmínek uznání či výkonu,

ných měřítka daná právním řádem státu, v němž takovéto rozhodnutí bylo vydáno.

Náležitosti (podstatné znaky) nutné k splnění toho, aby vůbec šlo o rozhodnutí, se posuzují podle práva státu, jehož orgán rozhodnutí vydal. S pojmem rozhodnutí je nepochybně spojena určitost rozhodnutí. Je proto nutné, aby rozhodnutí bylo zaznamenáno (obsaženo) v listině. Dokazování jeho existence jiným způsobem by nebylo možno připustit. Rozhodnutím ve smyslu tohoto ustanovení je třeba rozumět i rozhodnutí o občanskoprávním nároku, vydané soudem konajícím trestní řízení (rozhodnutí v adhezním řízení).

Justiční orgány cizího státu

4) Zákon mluví o rozhodnutích „justičních orgánů“ cizího státu. Justičními orgány má na mysli, jak vyplývá ze souvislosti jeho ustanovení, soudy a státní notářství. Je však možné, že v některých státech přísluší rozhodování o některých věcech občanskoprávních, rodinných, pracovních či jiných podobných jiným orgánům než těm, které zákon označuje za justiční, např. rozhodnutí správního orgánu ve věcech nezletilých apod.

Domníváme se, že i rozhodnutí takových jiných než justičních orgánů cizího státu, příslušných rozhodovat podle právního řádu daného státu, je třeba státět naroven rozhodnutím justičních orgánů cizího státu ve smyslu § 63. Rozhodující je, že rozhodnutí bylo vydáno v takové věci, která spadá mezi věci uvedené v § 1 zákona (srov. dále v č. 5). Cizí orgán podle právního řádu svého státu při rozhodování o ní plní stejnou funkci, kterou by plnil justiční orgán podle předstev československého právního řádu. Není důvod přenášet vlastní představy o organizaci rozhodování do cizích právních řádů a odmítat přiznat účinnost rozhodnutím cizích orgánů činných v uvedených věcech, zejména postupují-li a počínají-li si stejným či podobným způsobem jako soudy, jen z toho důvodu, že v rámci organizace výkonu státní moci v daném státě nejsou zařazovány mezi orgány, které lze pokládat za justiční podle chápání československého práva. Musí však jít o takovou instituci, která splňuje alespoň v nezbytné míře představu o minimálním standardu, vyplývající ze zásad čs. právního řádu o tom, co lze chápat pod pojmem „orgán“.

(Přesnější byla formulace § 636 OSŘ z roku 1950, předtím platná, která mluví o rozhodnutí cizího státu, za které se považovalo rozhodnutí cizozemských soudů nebo úřadů o právních poměrech, o nichž by podle jejich povahy rozhodovaly v ČSSR soudy.)

Vymezení věcí uvedených v § 1 zákona

5) Věcmi uvedenými v § 1 se rozumějí právní věci, v nichž se koná řízení o vztazích občanskoprávních, rodinných, pracovních a jiných podobných. K významu „podobné vztahy“ srov. výklad v č. 2 k § 1 (tohoto výrazu bylo

použito především proto, aby jim byly zahrnuty vztahy upravené zákoníkem mezinárodního obchodu s ohledem na určité pochybnosti o tom, zda jde o vztahy občanskoprávní). Není třeba, aby uvedené vztahy, o nichž rozhodl či byly předmětem řízení cizího justičního orgánu, měly mezinárodní prvek. Je totiž praktické např. uznání rozhodnutí ve věci, která z hlediska soudu, jenž o ní rozhodoval, byla čistě vnitrostátní (např. uznání rozhodnutí o rozvodu manželů, kteří v době vydání rozhodnutí byli oba příslušníky státu, jehož soud rozhodnutí vydal; srov. § 68/1). Zda jde o věc uvedenou v § 1, rozhoduje její kvalifikace podle čs. práva. Není proto takovou věcí věc, o které v cizině síce rozhodují soudy a která je tam kvalifikována jako občanskoprávní, jestliže by podle čs. práva šlo o věc správního práva, nikoli o věc uvedenou v § 1. Rozhodnutím o takové věci je i rozhodnutí, které bylo o ní vydáno v adhezním řízení v souvislosti s řízením trestním.

Cizí soudní míry

6) Bude třeba, aby smír uzavřený v řízení před soudem cizího státu byl podle předpisů tohoto státu soudně vykonatelný (byl exekucním titulem).

Cizí notářské listiny

7) Použití výrazu „notářské listiny“ zřejmě vyplývá z předešlosti úpravy obsažené v občanském soudním řádu z roku 1950, který však byl k okamžiku na-být účinnosti zákona zrušen dnes platným občanským soudním řádem.

Podle § 42/2 f) OSŘ z roku 1950 byl notářský zápis prohlášený zákonem za vykonatelný soudní exekucí exekucním titulem. Podle nyní platné právní úpravy tomu tak není, notářský zápis nemá povahu exekucního titulu a nemůže být považován za rozhodnutí ve smyslu československého práva. Je ovšem veřejnou listinou.

Vzhledem k úpravě notářského zápisu v československém notářském řádu by se dalo usuzovat, že u něho přichází v úvahu nanejvýše uznání, nikoli výkon. Zřejmě však odpovídá smyslu ustanovení § 63, že cizí notářskou listinu lze i vykonat, jestliže podle právního řádu státu, v němž byla pořízena, je prohlášena za soudně vykonatelnou (exekucní titul).

Cizí rozhodnutí na rozdíl od občanskoprávních úkonů

8) Obsah pojmu „cizí rozhodnutí“ je v ustanovení § 63 přesně vymezen. Nelze jej extenzivně vykládat tak, že by tento pojem zahrnoval např. i občanskoprávní úkony. Přitom se lze setkat s případy, kdy určité právní účinky vznikají v cizině podle místního práva smlouvou účastníků, bez součinnosti úředního orgánu, zatímco v ČSSR je k těmto účinkům třeba rozhodnutí soudu (např. osvojení provedené podle předchozí úpravy v NSR smlouvou). Bylo by však

patrně schůdné umožnit dosažení uznání takového občanskoprávního úkonu s účinky, jako by šlo o tuzemské rozhodnutí v téže věci, jestliže by o jeho uzavření dali účastníci v cizině sepsat notářskou listinu, aby jí tak bylo možné pokládat za cizí notářskou listinu ve smyslu ustanovení § 63.

Pojem účinnosti cizího rozhodnutí

9) Věť, že uznané cizí rozhodnutí má v Československé socialistické republice účinnost, je třeba rozumět tak, že zde má stejné právní účinky jako pravomocné rozhodnutí československé (srov. § 68/1 a § 65 zákona). Je mu postaveno naroven. Vyzvolává stejný právní stav, jaký by nastal, kdyby o téže věci bylo stejné rozhodnutí československým orgánem. Z toho však ještě nevyplývá, že lze takové rozhodnutí bez dalšího vykonat. Pro výkon stanoví zákon zvláštní podmínky. Proto k tomu, aby takové rozhodnutí mohlo být vykonáno, musí splňovat náležitosti stanovené jak v § 63 a 64, tak také v § 66 zákona, tj. musí jít o rozhodnutí o majetkových právech (srov. dále výklad k § 66).

Otázka právní moci cizího rozhodnutí

10) Zda cizí rozhodnutí nabylo právní moci, záleží na procesních předpisech státu, jehož orgán rozhodnutí vydal. Přihlíží se zde opět výjimečně k cizím procesním předpisům (srov. § 48 a výklad k němu v č. 2). Na předpisech cizího státu bude také záležet, který orgán je příslušný k vydání potvrzení o právní moci rozhodnutí; zřejmě to bude nejčastěji orgán, který rozhodnutí vydal (např. soud, který rozhodoval v prvním stupni, apod.). Jak cizí rozhodnutí sa- motné, tak potvrzení o právní moci, i když může být připojeno na listinu obsahující rozhodnutí, jsou cizími veřejnými listinami. Bude třeba, aby obě splňovaly podmínky stanovené v § 52 zákona (srov. výklad k němu). Na rozdíl od úpravy platné pro výkon čs. rozhodnutí, podle níž lze vykonat i nepravomocná rozhodnutí čs. soudů, musí být cizí rozhodnutí vždy v právní moci.

Důsledek uznání

11) K výrazu „uznání“ srov. výklad v č. 1 shora. Zde je výrazu „uznání“ použito v druhém smyslu, tj. jako výsledku řízení o uznání. Důsledkem uznání je, že cizí rozhodnutí má v ČSSR účinnost, tj. má stejné právní účinky, jaké by mělo pravomocně rozhodnutí československé vydané o téže věci (srov. shora v č. 9).

K způsobu uznání srov. ustanovení § 65, 67/2 a 68 zákona a výklad k těmto ustanovením.

Úprava v mezinárodních smlouvách

Viz u § 64.

LITERATURA

Viz u § 64.

§ 64

Cizí rozhodnutí nelze uznat ani vykonat, jestliže:

- a) uznání brání výlučná pravomoc orgánů československých¹ nebo jestliže by řízení nemohlo být provedeno u žádného orgánu cizího státu, kdyby se ustanovení o příslušnosti československých soudů použila na posouzení pravomoci cizozemského orgánu²;
- b) o téžté právním poměru bylo československým orgánem vydáno pravomocné rozhodnutí³ nebo bylo-li v Československé socialistické republice uznáno pravomocné rozhodnutí orgánu třetího státu⁴;
- c) účastníku řízení, vůči němuž má být rozhodnutí uznáno⁵, byla odňata postavení cizího orgánu možnost řádně se účastnit řízení, zejména nebylo-li mu doručeno do vlastních rukou předvolání nebo návrh na zahájení řízení, nebo nebyli odpůrci návrh na zahájení řízení doručeni do vlastních rukou⁶;
- d) uznání by se přičilo československému veřejnému pořádku⁷;
- e) není zaručena vzájemnost⁸; vzájemnost se nevyžaduje, nesměřuje-li cizí rozhodnutí proti československému občanu nebo právníké osobě⁹.

Důvodová zpráva

Návrh zákona vychází z toho, že cizí rozhodnutí nemusí být uznáno v případě, jestliže by se uznání přičilo československému veřejnému pořádku. Podle dosavadní úpravy (§ 638 bod e) o. s. ř.) nelze cizí rozhodnutí uznat, není-li zaručena vzájemnost. Toto ustanovení doplňuje návrh slovy „nesměřuje-li cizí rozhodnutí proti československému občanu“. Ide o to, že není vždy účelné přičítovat se vzájemnosti v této otázce; je možné, že náš podnik bude mít právo-platný rozsudek proti cizímu podniku, a to u soudu státu, s nímž není zaručena vzájemnost. Bylo by nerozumné odpírat uznaní takového rozsudku. Návrh úmyslně upouští od požadavku, aby vzájemnost byla zaručena mezinárodní smlouvou, jak to stanoví dosavadní předpis § 644 o. s. ř. Nepožaduje to ani pro výkon rozhodnutí.

- 1) K odepření uznání a výkonu obecně
- 2) Vylučná pravomoc čs. orgánů
- 3) Mezinárodní soudní příslušnost orgánů cizího státu
- 4) Věc pravomocně rozhodnutá čs. orgánem
- 5) Věc pravomocně rozhodnutá v třetím státě
- 6) Ochrana účastníka, proti němuž rozhodnutí má být uznáno a vykonáno
- 7) Nepravidelnosti v řízení
- 8) Veřejný pořádek
- 9) Vzájemnost
- 10) Výjimka z požadavku vzájemnosti

VÝKLAD

K odepření uznání a výkonu obecně

1) Základní podmínkou pro uznání a samozřejmě i výkon cizího rozhodnutí je, že rozhodnutí nabylo právní moci. Ustanovení § 64 stanoví další podmínky pro uznání a výkon cizího rozhodnutí tak, že je vylučuje negativně jako překážky, které uznání a výkonu brání. Ide o překážky stanovené taxativně. Jsou-li proto splněny podmínky stanovené v § 63 a 64, je třeba cizí rozhodnutí uznat nebo vykonat. Při rozhodování o uznání a výkonu se pouze zjišťuje, a to ovšem z úřední povinnosti, nikoli jen k námitce účastníka, zda jsou splněny podmínky stanovené zákonem pro uznání a výkon. Rozhodnutí nelze přezkoumávat ve věci samé (au fond). Při respektování této zásady nelze jít tak daleko, že by soud nebral na vědomí takové skutečnosti, zřejmě z rozhodnutí, nebo které se jinak dozvěděl, jež by měly za následek, že by uznání či výkon cizího rozhodnutí byly v rozporu s veřejným pořádkem (viz v č. 8 dále).

Ustanovení § 64 stanoví společně stejné překážky jak pro uznání, tak i výkon cizích rozhodnutí. Spolu s ustanovením § 63 se vztahuje na veškerá cizí rozhodnutí, jak je obsah tohoto pojmu uveden v § 63, tj. na rozhodnutí, soudní smíry a notářské listiny (srov. výklad k § 63 v č. 4, 6, 7) ve všech věcech uvedených v § 1 zákona (srov. výklad v č. 5 k § 63). Ze souvislosti a vzájemné vazby ustanovení § 63 a 64 s ustanovením § 66, které se výslovně ustanovení § 63 a 64 dovolává, je patrné, že pokud jde o výkon v cizích rozhodnutí, ustanovení § 66 provádí ustanovení § 63 a 64 tak, že na základě zákona je možno vykonat jen cizí rozhodnutí o majetkových právech (srov. dále § 66 a výklad k němu). Pokud jde o uznání cizích rozhodnutí v některých věcech, jsou pro ně v zákoně zvláštní ustanovení, a to v ustanovení § 65 pro cizí rozhodnutí ve věcech majetkových, a v ustanoveních § 67 a 68 pro cizí rozhodnutí v některých věcech manželských a některých věcech určení otcovství (srov. výklad k uvedeným ustanovením).

2) K pojmu vylučná pravomoc srov. výklad v č. 1 před § 37. Zvláštním ustanovením je § 67/1. Z tohoto ustanovení vyplývá, že vylučná pravomoc československých orgánů nebrání uznání cizích rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech určení otcovství, i když jedním nebo i oběma účastníky řízení jsou českoslovenští občané.

V ustanoveních písm. a) až d) se mluví jen o uznání. Otázka uznání je speci-
fická právě pro cizí rozhodnutí. Je-li cizí rozhodnutí uznáno, má v ČSSR účinnost (srov. § 63, výklad k němu v č. 9), a je tak postaveno navenek tuzemskému rozhodnutí. Uznání je tedy předpokladem pro naitžení výkonu cizího rozhodnutí. Náří-li čs. soud svým rozhodnutím výkon cizího rozhodnutí, znamená to, že v tomto svém rozhodnutím výkon cizího rozhodnutí a tím je uznal (srov. dále § 65). Je však samozřejmě, že překážky uvedené v § 64 brání i výkonu cizího rozhodnutí. Rozhodování o výkonu cizího rozhodnutí zahrnuje nutně i rozhodnutí o uznání, neboť jak vyplývá z ustanovení § 63, pravomocně cizí rozhodnutí má v ČSSR účinnost, jestliže bylo uznáno československými orgány.

Mezinárodní soudní příslušnost orgánů cizího státu

3) Při zjišťování, zda je dána druhá překážka uvedená v ustanovení písmena a), dochází k promítání ustanovení československého občanského soudního řádu o příslušnosti soudů do cizího právního řádu. Na základě těchto ustanovení, která jako by byla součástí cizího právního řádu, se pak posuzuje, zda by na jejich základě byl vůbec nějaký orgán cizího státu příslušný věci se zabývat. Tím se má zabránit uznávání (a výkonu) rozhodnutí v těch případech, kdy si cizí orgán přisvojuje rozhodování o věcech, které nemají k jeho státu dostatečný vztah. Je zde možno mluvit o stanovení mezi prv. mezinárodní soudní příslušnost orgánů cizího státu (k pojmu „mezinárodní soudní příslušnost“ srov. výklad v č. 1 před § 37).

Věc pravomocně rozhodnutá čs. orgánem

4) O tom, zda jde o tenýž právní poměr, bude třeba rozhodnout na základě stejných zásad, podle nichž se obecně posuzuje totožnost právních poměrů (právních věcí). O stejný právní poměr (právní věc) půjde v případě stejných účastníků řízení, téhož skutkového děje vymezeného v návrhu na zahájení řízení a téhož právního nároku vypozeného ze skutkového děje v žalobním návrhu (petituj). Pro tuto překážku nerozhoduje, zda pravomocně rozhodnutí československého orgánu bylo vydáno dříve či později než cizí rozhodnutí. Rozhodující je jeho existence v době, kdy se o uznání nebo výkonu rozhoduje. Ide o překážku věci rozsouzené (res iudicata).

Věc pravomocně rozhodnutá v třetím státě

5) Rovněž v tomto případě nerozhoduje, zda rozhodnutí orgánu třetího státu bylo vydáno dříve či později než cizí rozhodnutí, o jehož uznání či výkonu se žádá. Rozhodující je skutečnost, že v době, kdy se o uznání nebo výkonu rozhoduje, se zjistí, že již bylo v ČSSR uznáno (nebo nařízen výkon) pravomocně rozhodnutí orgánu třetího státu. K uznání pravomocného rozhodnutí orgánu třetího státu mohlo dojít i tím, že např. půjde-li o rozhodnutí v mateřkové věci, přihlédl k němu dříve i jiný československý orgán bez vydání zvláštního výroku na základě § 65 (srov. výklad k tomuto ustanovení). Zde vzniká určitá pochybnost v tom, jak se vůbec orgán, před nímž se vede později řízení, dozví o existenci uznání pravomocného rozhodnutí orgánu třetího státu, provedeného bez zvláštního výroku, jestliže mu tato skutečnost nebude patrna z obsahu spisu. Zřejmě je odkázán na případně informace od účastníků.

Ochrana účastníka, proti němuž rozhodnutí má být uznáno a výkonáno

6) Účastníkem řízení, vůči němuž má být rozhodnutí uznáno (a podle okolností také výkonáno), může být i navrhovatel, např. byla-li mu rozhodnutím uložena povinnost nahradit odpůrci náklady řízení. Jinak je z ustanovení písmena c) zřejmé, že chráněním toho, proti němuž má být rozhodnutí uznáno nebo výkonáno, nikoli toho, kdo se uznání nebo výkonu domáhá, bez ohledu na jejich postavení v předcházejícím řízení.

Nepravdivosti v řízení

7) Skutečnosti zde označené jsou nepravdivostmi v řízení, které brání řádnému projednání věci a zbavují účastníky stejné přiležitosti k uplatňování svých práv. Zákon sám vyslovuje zásadu rovného postavení účastníků při uplatňování svých práv (§ 48), jde-li o řízení před československými soudy a státními notářstvími, a nelze proto připustit uznání nebo výkon cizího rozhodnutí, jestliže by bylo vydáno v řízení, v němž se stejná zásada nezachovala. Postup cizího orgánu, kterým byla účastníkům odňata možnost řádně se účastnit řízení, může mít různou podobu. V takovém případě je třeba posoudit, zda postup cizího soudu a jeho zacházení s účastníkem mělo za následek, že byl omezen v možnosti řádně uplatnit svá práva, nikoli však, zda by za předpokladu řádného postupu mohl dosáhnout opačného rozhodnutí; to by totiž již předpokládalo nepřipustné přezkoumávání rozhodnutí ve věci samé. Možnost řádně se účastnit řízení bude účastníkům odňata tehdy, jestliže cizí orgán poruší své vlastní procesní předpisy. Lze si však výjimečně představit i takové situace, kdy i při zachování cizích procesních předpisů by byl účastník

v uvedené možnosti omezen. Je možno si to představit tehdy, jestliže cizí procesní předpisy bud svým obsahem anebo aplikační praxí cizích orgánů neodpovídají čs. právním předstávám o minimálním standardu zacházení s účastníky řízení. Podle názoru autorů lze v těchto případech vystačit s použitím komentovaného ustanovení a není třeba sahát k použití výhrady veřejného pořádku, jak se naznačuje ve stanovisku R 26/1987 na str. 492.

Podmínku doručení předvolání nebo návrhu na zahájení řízení do vlastních rukou je třeba pokládat za splněnou i tehdy, jestliže bylo ve shodě s procesními předpisy cizího státu provedeno náhradní doručení, jestliže se doručení do vlastních rukou nepodařilo. Ustanovení písmena c) klade důraz na to, že účastník byla odňata možnost řádně se účastnit řízení. Příkladem pak uvádí důvody, pro které se tak mohlo stát. Jestliže však přesto, že mu nebylo doručeno předvolání či návrh na zahájení řízení do vlastních rukou, se účastník řízení zúčastnil a měl možnost plně využít svých procesních práv, pak skutečnost, že mu nebylo doručeno, nebude bránit uznání a výkonu rozhodnutí.

V závěru písmena c) se opakuje podmínka, že odpůrci musí být návrh na zahájení řízení doručeni do vlastních rukou. Pokud rozhodnutí má být uznáno a popř. i výkonáno vůči odpůrci, vyplývá tato podmínka již z předcházejících slov (srov. shora, a to také pokud se týče otázky náhradního doručení). Pokud se odpůrci řízení zúčastní a měl možnost využít svých procesních práv, nebude bránit tento důvod odeprání uznání nebo výkonu, a platí o tom totéž, co bylo uvedeno shora.

Opakující se formulace zde nepřispívá k jasnosti ustanovení.

Veřejný pořádek

8) K pojmu „veřejný pořádek“ srov. ustanovení § 36 zákona a výklad k němu. Bránil-li tato překážka uznání cizího rozhodnutí, brání samozřejmě také jeho výkonu, neboť ten předpokládá uznání rozhodnutí. V rozporu s veřejným pořádkem by také např. bylo uznání a výkon rozhodnutí, jestliže v předcházejícím řízení bylo doručeno účastníkovi v ČSSR přímo poštou bez zachování postupu stanoveného pro právní pomoc s cizinou.

Pro právní praxi by bylo zřejmě neúnosné, jestliže by se ve zvláště kritických případech nepřipustilo použití výhrady veřejného pořádku, i když se mezinárodní smlouva o ní nezmínuje, tam, kde by jinak důsledek spočívaly v cizím rozhodnutí byl v rozporu s základními předstávami o spravedlnosti a jejím výkonu. Např. zahraniční soud poruší v řízení vlastní předpisy o doručování, a tím zbaví účastníka možnosti účastnit se řádně řízení, a tento případ není upraven jako zvláštní důvod pro odeprání uznání a výkonu rozhodnutí v mezinárodní smlouvě.

9) Jde zde o vzájemnost materiální (k tomuto pojmu srov. výklad v č. 2 k § 50). K jejímu splnění se vyžaduje, aby orgány cizího státu uznaly a popř. i vykonaly rozhodnutí československého justičního orgánu vydané v právní věci téhož druhu. K zjištění vzájemnosti srov. § 53 a zejména § 54 (srov. výklad k nim). Není třeba, aby vzájemnost byla zaručena mezinárodní smlouvou. Stačí zjištění, že je skutečně ve vztahu k příslušnému státu dána, zejména stane-li se tak prohlášením ministerstva spravedlnosti vydaným na základě § 54 zákona.

Výjimka z požadavku vzájemnosti

10) Smysl tohoto ustanovení je vysvětlen i v důvodové zprávě. Vzájemnost se v případě zde uvedeném nevyžaduje, protože její požadavek ve všech případech by mohl mít nepříznivé důsledky pro československé věřitele. Např. čs. organizace zahraničního obchodu dosáhne v řízení vedeném v cizím zamořském státě rozhodnutí odsuzujícího k peněžitému plnění žalovaného, který je příslušníkem tohoto cizího státu a má v něm sídlo (bydliště). Po vydání rozhodnutí se jí podaří zjistit, že žalovaný má určitý majetek v ČSSR, např. pohledávku z uskutečněných obchodů proti jiné čs. organizaci zahraničního obchodu. Podá proto u československého soudu návrh na výkon cizího rozhodnutí. Kdyby se i zde vyžadovala podmínka vzájemnosti, která v konkrétním případě neexistuje, byla by tím čs. organizace nucena, aby vedla nákladné a často i zdlouhavé řízení o výkonu rozhodnutí v cizím státě, v kterém bylo rozhodnutí vydáno.

Úprava v mezinárodních smlouvách

A. Rozhodnutí o vyživovací povinnosti.

ČSSR je vázána Úmluvou o uznání a vykonatelnosti rozhodnutí o vyživovací povinnosti k dětem. Dětem se podle ní rozumí dítě manželské, nemanželské, nebo osvojené, pokud neuzavřelo manželství a nedosáhlo věku 21 let. Při uznání a výkonu těchto rozhodnutí je třeba se omezit jen na zjištění, zda jsou splněny podmínky pro uznání a výkon stanovené v Úmluvě. Rozhodnutí nelze věcně (au fond) přezkoumávat. Podmínky jsou v podstatě shodné s podmínkami podle zákona: orgán, který rozhodoval, byl příslušný podle ustanovení Úmluvy; odpůrce byl řádně oběsnán nebo zastoupen ve shodě s právev státu, jehož orgán rozhodoval; rozhodnutí nabýlo právní moci ve státě, v němž bylo vydáno; rozhodnutí neodporuje rozhodnutí vydanému v téže věci a mezi týmiž stranami ve státě, v němž se žádá o uznání a výkon, přičemž uznání a výkon mohou být odepteny, jestliže se před vydáním rozhodnutí vedlo ve státě, v němž se o uznání a výkon žádá, v téže věci řízení; rozhodnutí

není zjevně v rozporu s veřejným pořádkem státu, v němž se o uznání a výkon žádá. Pro vydání rozhodnutí jsou podle Úmluvy příslušné: orgány státu, na jehož území měl dlužník obvyklý pobyt v době zahájení řízení; orgány státu, na jehož území měl věřitel obvyklý pobyt v době zahájení řízení; orgán, jehož pravomocí se dlužník podrobil buď výslovně nebo tím, že se vyjádřil ve věci samé, aniž by učinil výhradu ohledně příslušnosti. Řízení o uznání a výkonu se jinak řídí právem státu, v němž se o uznání a výkon žádá.

Tuto úmluvu nahrazuje ve vztazích mezi svými smluvními státy Úmluva o uznání a výkonu rozhodnutí o vyživovací povinnosti. Vztahuje se nejen na rozhodnutí ohledně nároků z vyživovací povinnosti příslušejících dětem, ale i ohledně těchto nároků dalších osob ze vztahů rodinných, rodičovských, manželských nebo švagrovských, včetně dětí narozemných mimo manželství. ČSSR ve shodě s Úmluvou učinila výhradu, že nebude uznávat a vykonávat rozhodnutí nebo smlouy o vyživovací povinnosti ve vztazích mezi příbuznými v pobočné linii a osobami sešvagřenými. K podmínkám pro uznání a výkon patří, aby rozhodnutí bylo vydáno orgánem příslušným podle Úmluvy, bylo v právní moci, nebylo zjevně v rozporu s veřejným pořádkem, nebylo dosaženo podvodem v souvislosti s řízením, aby o téže věci se mezi týmiž účastníky nevedlo řízení před orgánem státu, v němž se žádá o uznání nebo výkon, aby nebylo v rozporu s rozhodnutím vydaným v téže věci a mezi týmiž účastníky v tomto státě nebo v jiném státě, jestliže splňuje podmínky pro uznání a výkon ve státě, v němž se o to žádá. Ani podle této Úmluvy se rozhodnutí nepřezkoumává věcně (au fond).

Příslušným orgánem je orgán státu, v němž dlužník nebo věřitel má bydliště v době zahájení řízení; nebo jehož příslušníky jsou oba v době zahájení řízení; nebo jestliže odpůrce jeho pravomoc uznal buď výslovně, nebo tím, že se vyjádřil ve věci samé, aniž by učinil výhradu ohledně pravomoci. Úmluva upravuje také podmínky, za kterých lze uznat a vykonat rozhodnutí vydaná na základě návrhu veřejné instituce a za kterých tato instituce může žádat o uznání a výkon rozhodnutí vydaného mezi věřitelem a dlužníkem. Za stejných podmínek jako rozhodnutí, pokud lze těchto podmínek použít, se uznávají a vykonávají smlouy vykonatelné ve smluvním státě, v němž byly uzavřeny. Řízení o uznání a výkonu se jinak řídí právem státu, v němž se o uznání a výkon žádá.

B. Zvláštní ustanovení o vykonatelnosti rozsudků ve věcech, na které se vztahují, mají Úmluva o mezinárodní železniční přepravě (COTIF) a Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR).

C. Rozhodnutí stanovící povinnost zaplatit náklady a procesní výlohy, uloženu žalobci nebo vedlejšímu účastníkovi, který byl podle obou haagských úmluv o civilním řízení osvozen od jistoty za náklady řízení, se prohláší podle obou haagských úmluv o civilním řízení za vykonatelná ve zjednodušeném řízení a za podmínek v úmluvách stanovených.

D. Úprava v dvoustranných smlouvách o uznání a výkonu cizích rozhodnutí, resp. smlouvách o právní pomoci:

Tato smluvní úprava se vyznačuje zejména úpravou těchto otázek:

I. Předmět uznání a výkonu.

Smluvní úprava se uplatní, když se od zákona v úpravě této otázky odlišuje. Výslovně je ve většině smluv zmíněno i rozhodnutí o náhradě škody, někde i o vrácení (správně „vydání“) věci i adhezním řízení trestním. Výkladem však lze dovodit, že výrok trestního rozhodnutí o náhradě škody představuje předmět uznání i v těch smlouvách, které jej výslovně nezmiňují (IR, ŠK, PR, Švy.).

II. Předpoklady uznání a výkonu.

Jsou formulovány buď pozitivně jako podmínky uznání či výkonu anebo negativně jako důvody pro odepření uznání či výkonu.

a) pravomoc

aa) rozhodnutí lze uznat či vykonat

— jestliže podle právní úpravy státu uznání a výkonu (dále dožadáného státu) byla dána pravomoc nalézacího orgánu k rozhodnutí ve věci (IR čl. 1/1, při výkonu rozhodnutí v nemajetkových věcech i podle čl. 56 a NDR);

— jestliže právní předpisy dožadáného státu nevylučují pravomoc rozhodovacího orgánu dožadujícího státu (ŠK čl. 2/1, PR čl. 2/1, Švy. čl. 1/1, SAR čl. 27a);

— jestliže není dána vylučná pravomoc orgánů dožadáného státu (FR čl. 25 a, KYR čl. 24 b, ŘR čl. 23 b, AfDR čl. 36 b);

— jestliže byly dodrženy předpisy o pravomoci dožadujícího státu (FR č. 20

a);

— jestliže je dána pravomoc orgánů dožadujícího státu podle smlouvy při uznání rozhodnutí ve věcech nemajetkových (NDR čl. 49);

— jestliže při uznání rozhodnutí ve věcech nemajetkových nebetrání vylučná pravomoc orgánů dožadáného státu, založená smlouvou (RSR čl. 45/1, ALSR čl. 40/1, MLR čl. 45/1, BLR čl. 57);

— jestliže v majetkových věcech byla dána pravomoc orgánu dožadujícího státu podle smlouvy (PLR čl. 45 b);

— jestliže byla dána pravomoc rozhodovacího orgánu, a to buď podle smlouvy nebo podle předpisů o pravomoci dožadáného státu (SFRJ čl. 51 b, jen v majetkových věcech BLR čl. 58 b, KR čl. 47 b, VSR čl. 47 b);

— jestliže byla dána pravomoc rozhodovacího orgánu buď podle smlouvy anebo podle předpisů dožadujícího státu (uznání a výkon rozhodnutí ve věcech majetkových MoLR čl. 56 b);

ab) výkon či uznání lze odepřít

— jestliže podle smlouvy byla dána pravomoc dožadáného státu při rozhodování v nemajetkových věcech (PLR čl. 43);

— jestliže v tom brání vylučná pravomoc podle ustanovení smlouvy anebo dožadáného státu (SSSR čl. 53/1 v nemajetkových věcech a čl. 60 e v majetkových věcech);

ac) smlouvy nemají ustanovení o pravomoci (TR, při uznání a výkonu ve věcech majetkových RSR, SSSR, MLR a při uznání v nemajetkových věcech MoLR čl. 57).

b) právní moc rozhodnutí

Tuto podmínku, resp. předpoklad uznání a výkonu obsahují všechny smlouvy.

c) řádné slyšení, resp. překážka spočívající v procesních nepravidłnostech nalézacího řízení. Jednotlivé smlouvy se liší ve formulaci tohoto předpokladu, resp. důvodu k odmítnutí uznání či výkonu cizích rozhodnutí:

— všechny smlouvy chrání tímto ustanovením účastníka, proti němuž uznání, resp. výkon směřuje;

— za předpokladu řádného doručení v nalézacím řízení lze uznat a vykonat i rozhodnutí pro zmeškání (IR čl. 1/3, ŠK čl. 2/4, PR čl. 2/4, Švy. čl. 1/4);

— předpokladem uznání a výkonu je, aby se účastník zúčastnil jednání, i když nebyl obsažen (TR čl. 25 e);

— obsažení veřejnou vyhláškou se nepovažuje za obsažení řádné (TR čl. 25 e, SAR čl. 27 e);

— v případě procesní nezpůsobilosti je zapotřebí, aby účastník byl řádně zastoupen (ŘR čl. 23 c, ADLR čl. 25 b, SAR čl. 27 e);

— v některých případech se předpoklad řádného slyšení nevyžaduje při uznání rozhodnutí v nemajetkových věcech (viz dále sub IV).

d) výhrada veřejného pořádku

da) — Výhradu veřejného pořádku obsahují všechny smlouvy s nescialistickými státy; kromě toho obsahují ještě další důvody obdobného charakteru, které mohou vést k odepření uznání či výkonu;

— zásady veřejného práva jako důvod k odepření uznání a výkonu znají smlouvy s PR (čl. 2/2), Švy. (čl. 1/2), ŠK (čl. 2/2);

— důvodem k odepření je rozpor s vnitřním veřejným právem dožadáného státu (IR čl. 1/5);

— uznání a výkon lze povolit, nedotýká-li se svrchovanosti, bezpečnosti anebo základních principů právního řádu (TR čl. 25 c, SAR čl. 27 c);

— uznání a výkon lze povolit, nejsou-li v rozporu kromě veřejného pořádku i se zásadami právního řádu dožadáného státu (ADLR čl. 25 d);

— uznání a výkon lze povolit, nehrozí-li svrchovanost nebo bezpečnost dožadáného státu (ŘR čl. 23 b);

db) — rozpor s uvedenými instituty či zásadami může vzniknout především v důsledku uznání nebo výkonu cizího rozhodnutí. Tak to stanoví všechny smlouvy kromě úpravy s Italskou republikou a Francií. V těchto případech je důvodem k odepření rozpor vyvolaný samotným rozhodnutím a nikoliv jeho uznáním či výkonem (IR čl. 1/5, FR čl. 20 e).

e) res iudicata

Tento důvod odepření uznání či výkonu je obsažen v těchto úpravách (TR čl. 25d, KYR čl. 24 d, ŘR čl. 23 d, ADLR čl. 25 c, SAR čl. 27 d, AfDR čl. 26 d, DFRJ čl. 51 d, BLR čl. 58 d, MoLR čl. 56 d; — pouze v majetkových věcech

SSSR čl. 60 d, VSR čl. 60 d) Výjimku z této zásady může představitel změna poměrů. Ustanovení ohledně věci rozsozené s uvedenou modifikací obsahují tyto smlouvy: NDR čl. 56, RSR čl. 50, ALSR čl. 40/1, PLR čl. 45 d, MLR čl. 52 d.

f) litispence

Důvod k odepření k uznání a výkonu, spočívající v dřívě zahájeném řízení v téže věci u orgánu dožádaného státu, obsahují smlouvy s KyR (čl. 24 e), ŘR (čl. 23 e), FR (čl. 20 f), AIDR (čl. 26 e), SSSR (čl. 60 d).

g) uznání rozhodnutí třetího státu

Jestliže má být, resp. bylo uznáno rozhodnutí třetího státu v téže věci, předstává to důvod k odepření uznání nebo výkonu rozhodnutí orgánu smluvního státu (KR čl. 47 c, FR čl. 20 f, VSR čl. 47 c).

III. Další důvody pro odepření, jiná ustanovení v úpravě uznání či výkonu cizího rozhodnutí:

- rozhodnutí není uznatelné či vykonatelné, bylo-li dosaženo podvodem (KyR čl. 24 h);
 - rozhodnutí nelze vykonat, jestliže podle práva jedné strany marně uplynula lhůta k výkonu rozhodnutí (SSSR čl. 60 b);
 - některé smlouvy časově omezují přezkoumávání předpokladů uznání a výkonu v dožádaném státě, smlouvy se Španělskem a Portugalskem stanoví shodně dvouměsíční období (vždy čl. 2/4);
 - bez ohledu na právní moc lze rozhodnutí uznat a vykonat, jestliže dožádaný stát má obdobnou úpravu ohledně vlastních rozhodnutí (RR čl. 24 g); bez dalšího lze uznat a vykonat předběžně vykonatelné rozhodnutí či předběžná opatření podle smlouvy s Kubánskou republikou (čl. 47/2);
 - cizí rozhodnutí lze uznat nebo vykonat, jestliže v rozhodnutí bylo použito právního řádu podle kolizní normy státu dožádaného (FR čl. 20 b);
 - rozhodnutí lze uznat a vykonat, bylo-li použito hmotného práva podle smlouvy (VSR čl. 47 d, KR čl. 47 d); nebylo-li použito hmotného práva na základě kolizní normy ve smlouvě zakotvené, lze odeprít uznání nebo výkon jen tehdy, jestliže se použité právo podstatně liší od právní úpravy, která měla být podle kolizní normy smlouvy fadně aplikována (PLR čl. 45 e);
 - námitky dlužníka proti povolení výkonu se řídí podle právního řádu dožadujícího státu (MLR čl. 51/2);
 - uznat či vykonat nelze takové rozhodnutí, jestliže nárok v něm přiznaný nelze uplatnit podle právní úpravy strany dlužníka (MLR čl. 59 d).
- IV. Rozdíl mezi režimem uznání a režimem výkonu cizího rozhodnutí.
- Některé smlouvy rozlišují mezi uznáním rozhodnutí v nemajetkové věci (někde zejména ve věcech osobního stavu) na straně jedné (viz sub a) níže) a uznáním a výkonem, resp. pouze uznáním rozhodnutí ve věcech majetkových na straně druhé (viz sub b) níže).
- a) podmínky v těchto případech jsou zjednodušené:
- uznat cizí rozhodnutí lze bez dalšího řízení (NDR čl. 49, RSR čl. 45/1,

ALSR čl. 40/1, PLR čl. 43, MLR čl. 45/1, BLR čl. 57, SSSR čl. 53/1);

— pro uznání jsou stanoveny obvykle jen dvě podmínky, resp. dva důvody k odepření uznání. Jsou to vylučná pravomoc dožádaného státu a res iudicata v dožádaném státě (NDR čl. 49, RSR čl. 45/1, PLR čl. 43, MLR čl. 45/1, BLR čl. 57, SSSR čl. 23/1);

— podle smlouvy s MoLR (čl. 57) lze rozhodnutí o nemajetkových právech uznat bez jakéhokoli předpokladu;

— důvody k odepření uznání rozhodnutí ve věcech osobního stavu občana druhé strany jsou stejně přísné jako ve věcech majetkových (SFRJ čl. 56 — s jedinou výjimkou spočívající v nemožnosti použití výhrady veřejného pořádku, RR čl. 48/1, VR čl. 49/1);

— kromě případů stanovených ve smlouvách s NDR (čl. 56 a) a s MLR (čl. 45/3) nelze podle smluvního režimu vykonat rozhodnutí o nemajetkovém právu. Ve smlouvě s MLR je podmínkou výkonu rozhodnutí o umístění dítěte, je-li dítě občanem dožadujícího státu.

b) Všechny smlouvy upravují uznání rozhodnutí ve věcech majetkové povahy. Podmínky jsou uvedeny ve výkladu shora.

LITERATURA

- Bajcura, A.*: Zmluvná úprava uznania a výkonu cudzích rozhodnutí. SS 5/1982, s. 25.
- Černohubý, M.*: Uznání a výkon rozhodnutí o výživném sovětských soudů. SZ 1969, s. 702.
- Černohubý, M.*: Uznání a výkon cizích rozhodnutí. SZ 1967, s. 144.
- Damjanov, C.*: Uznání a vykonateľnosť cizích súdnych rozhodnutí v Bulharské lidové republice a praxe Nejvyššího soudu. ČMP 1970, s. 29.
- Heyer, J.*: Výkon cizozemských rozsudků. ZA 1963, str. 47.
- Kučera, Z.* — *Tichý, L.*: K některým otázkám uznání cizích rozhodnutí v ČSSR. P 1986, s. 722.
- Másilko, V.*: Vykonateľnosť a uznání cizích soudních rozsudků v ČSSR. SZ 1974, s. 608.
- Másilko, V.*: Postup v procesu s cizím prvkom (se zvláštním zřetelem k uznání a výkonu čs. rozhodnutí v cizině). SZ 1973, s. 34.
- Steiner, V.*: K právní úpravě uznání a výkonu cizích rozhodnutí v některých socialistických zemích. ČMP 4/1970, s. 303.
- Steiner, V.*: Úprava otázek uznání a výkonu cizích rozhodnutí v mezinárodních smlouvách, jejich vývoj, zásady a význam. ČMP 1968, s. 23 a 196.
- Steiner, V.*: Některé teoretické koncepce řešení otázky uznání a výkonu cizích rozhodnutí. ČMP 1969, s. 234.
- Steiner, V.* — *Štajgr, F.*: Československé mezinárodní civilní právo procesní. Praha 1967.

§ 64, § 65

Tichý, I.: K problematice litispence v procesněprávních vztazích s cizím právem. SMP 17/1982, s. 201.

Vitichý, L.: K otázce zákonem neupraveného uznání cizích soudních rozhodnutí. SZ 1984, s. 37.

Vanša, J.: Metóda materiálnej (priamej) úpravy medzinárodných občiansko-právnych vzťahov. P 1968, s. 427.

Vanša, J.: Aplikácia zmluvných noriem medzinárodného práva súkromného. SS 4/1968, s. 35.

Veselý, I.: Haagská úmluva o uznání a výkonu rozhodnutí o vyživovací povinnosti k dětem z 15. 4. 1958. SZ 1970, s. 530.

§ 65

Uznání cizího rozhodnutí v majetkových věcech se nevyslovuje zvláštním výrokem. Cizí rozhodnutí je uznáno tím, že československý orgán k němu přihlédne, jako by šlo o rozhodnutí československého orgánu.

Důvodová zpráva

Důvodová zpráva se o § 65 nezmiňuje.

VÝKLAD

Cizí rozhodnutí v majetkových věcech

1) Ustanovení § 65 se týká jen rozhodnutí ve věcech majetkových. K pojmu „majetkové věci“ srov. výklad v č. 2 k § 37.

Zákon tak rozlišuje, pokud se týče uznání, mezi rozhodnutími ve věcech majetkových a rozhodnutími v ostatních, tj. nemajetkových věcech. Pokud jde o rozhodnutí v nemajetkových věcech, srov. dále poznámku pod č. 2 a § 67, 68 a výklad k nim.

Způsob uznání

2) Uznání cizího rozhodnutí v majetkové věci se nevyslovuje vydáním zvláštního rozhodnutí (usnesení).

Takové rozhodnutí se uzná tím, že k němu československý orgán přihlédne, jako by šlo o rozhodnutí československého orgánu. Znamená to, že uznáním nastane stejný právní stav, jaký by nastal, kdyby o stejném právním vztahu rozhodl příslušný československý orgán. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že ustanovení v čl. 99/2 Ústavy ČSSR ve znění ústavního zákona č. 155/1969 Sb., které bylo převzato v § 27/2 a) zákona č. 36/1964 Sb., o organizaci

§ 65

soudů a o volbách soudců (dále OS), ve znění zákona č. 156/1969 Sb., stanoví, že „Nejvyšší soud Československé socialistické republiky dále rozhoduje o uznání rozhodnutí cizozemských soudů na území Československé socialistické republiky“. S tímto ustanovením není právě komentované ustanovení § 65, ani ustanovení § 68 zákona, v souladu. Řešení vycházející z doslovného znění uvedeného ustanovení Ústavy a OS by ovšem bylo zejména z praktického hlediska neúnosné. Podle konstantní praxe rozhoduje v těchto věcech Nejvyšší soud ČSSR jen tam, kde mu tento zákon výslovným ustanovením světuje pravomoc rozhodovat o uznání cizího rozhodnutí.

K uznání je třeba, aby cizí rozhodnutí splňovalo podmínky pro uznání stanovené v § 63 a 64 zákona. Než přikročí k uznání, musí československý orgán tyto podmínky přezkoumat. Pro uznávací proces předcházející uznání není stanoven žádný zvláštní postup. Nedochozí zde k zvláštnímu řízení o uznání. Československý orgán může, popř. musí ohledně splnění jednotlivých podmínek provést podle okolností i dokazování. V řízení před soudem by to nemělo v praxi působit potíže. Nelze ovšem přehlédnout, že jde většinou o posuzování otázek, které jsou obvykle věci soudcovského rozhodování pro správní orgán však běžné nejsou. Přitom i v činnosti jiných státních orgánů než justičních přichází uznání cizího rozhodnutí v majetkových věcech v úvahu, např. při povolení vývozu hodnot patřících do dědictví na základě cizího rozhodnutí o dědictví. Ustanovení § 65 mluví o „československém orgánu“ vůbec, nikoli jen o orgánu justičním. Z toho (stejně tak i z ustanovení § 68, z něhož vyplývá možnost uznání cizího rozhodnutí v manželských věcech a věcech úřední ortcovství i jiným orgánem než justičním — např. národním výborem vedoucím matřiky pro účely uzavření nového manželství) je patrné, že některá ustanovení části II. zákona upravují i postup jiných československých orgánů než justičních, a že proto ustanovení § 1 o účelu zákona nepřesně mluví jen o stanově postupu československých „justičních“ orgánů.

Jak již uvedeno shora, k uznání nedochází zvláštním výrokem. Československý orgán k cizímu rozhodnutí v majetkové věci, splňujícímu podmínky pro uznání, přihlédne, tj. vezme jej pro účely řízení v úvahu a vyvodí z něho stejné právní důsledky, jako by šlo o tuzemské rozhodnutí.

V řízení před soudem by bylo takové uznání cizího rozhodnutí v majetkové věci praktické zejména v případech, kdy žalovaný namítá, že o téže právní věci bylo již pravomocně rozhodnuto cizím soudem, jehož rozhodnutí splňuje podmínky pro uznání; a kdy žalovaný uplatňuje k započtení protipohledávku přiznanou pravomocným cizím rozhodnutím splňujícím podmínky pro uznání. V posledním případě není již zapotřebí, aby žalovaný prokazoval existenci protipohledávky; soud vezme uznané cizí rozhodnutí za základ bez dalšího.

Dojde-li k odepření uznání pro nesplnění stanovených podmínek, neztrácí tím cizí rozhodnutí povahu veřejné listiny vydané v cizině (srov. § 52 a výklad k němu), a tím podle okolností případu povahu důkazního prostředku.